D O K U M E N T A C J A K O N S E R W A T O R S K A

PROGRAM KONSERWATORSKI DLA PRAC RENOWACYJNYCH

DRZWI WIATROŁAPOWYCH W GŁÓWNYM HOLU GMACHU „DWÓR ARTUSA" W TORUNIU

ADRES INWESTYCJI: RYNEK STAROMIEJSKI 6, 87-100 TORUŃ,
JEDNOSTKA EW. 046301_1 (TORUŃ MIASTO), OBRĘB NR 0014, DZIAŁKA NR 100

INWESTOR:	**CENTRUM KULTURY DWÓR ARTUSA** RYNEK STAROMIEJSKI 6 87-100 TORUŃ			
JEDNOSKA PROJEKTOWA:	**KZEB KONSERWATORSTWO ZABYTKÓW EWA BOŻEJEWICZ** UL. ŚWIERKOWA 2 87-400 GOLUB-DOBRZYŃ			
OPRACOWANIE:	MGR **EWA BOŻEJEWICZ**	OCHRONA ZABYTKÓW	NR DYPLOMU 1400/103688/2006	
DATA OPRACOWANIA:		**MAJ 2020 R.**		

OPRACOWANIE CHRONIONE PRAWAMI AUTORSKIMI

CZĘŚĆ 2/4

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

Rozdział I - Dane ogólne……	3
Rozdział II - Projekt konserwatorski prac – Drzwi nr 1	4
2.1Przedmiot prac…… 2.2 Cel i założenia prac…… 2.3 Zakres prac…… 2.4 Rodzaj prac…… 2.5 Ocena stanu zachowania…… 2.6 Program konserwatorski prac……	
Rozdział III - Projekt konserwatorski prac - Drzwi nr 2	10
3.1 Przedmiot prac…… 3.2 Cel i założenia prac…… 3.3 Zakres prac…… 3.4 Rodzaj prac…… 3.5 Ocena stanu zachowania…… 3.6 Program konserwatorski prac……	
Rozdział IV - Projekt konserwatorski prac – Drzwi nr 3	16
4.1Przedmiot prac…… 4.2 Cel i założenia prac…… 4.3 Zakres prac…… 4.4 Rodzaj prac…… 4.5 Ocena stanu zachowania…… 4.6 Program konserwatorski prac……	
Rozdział V - Dokumentacja fotograficzna……	22

Rozdział I – D A N E O G Ó L N E

1.1 PODSTAWA OPRACOWANIA

Opracowanie wykonane zostało przez pracownię konserwatorską:
KZEB Konserwatorsko Zabytków Ewa Bożejewicz
ul. Świerkowa 2, 87-400 Golub-Dobrzyń

na zlecenie:
CENTRUM KULTURY DWÓR ARTUSA
RYNEK STAROMIEJSKI 6
87-100 TORUŃ

1.2 PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiot opracowania:

Przedmiotem opracowania jest dokumentacja konserwatorska – program konserwatorski prac przy stolarce drzwiowej wiatrołapowej w głównym holu gmachu „Dwór Artusa" w Toruniu.

Ilość stolarki drzwiowej: ilość 3 szt.

W zakres opracowania wchodzą:

- Analiza konserwatorska stanu zachowania
- Program konserwatorski prac
- Dokumentacja fotograficzna

1.3 METODY BADAŃ

- Dokumentację fotograficzną wykonano przy pomocy Aparatu NIKON D 7000.
- Analizę stanu zachowania drzwi wykonano metodami organoleptycznymi.

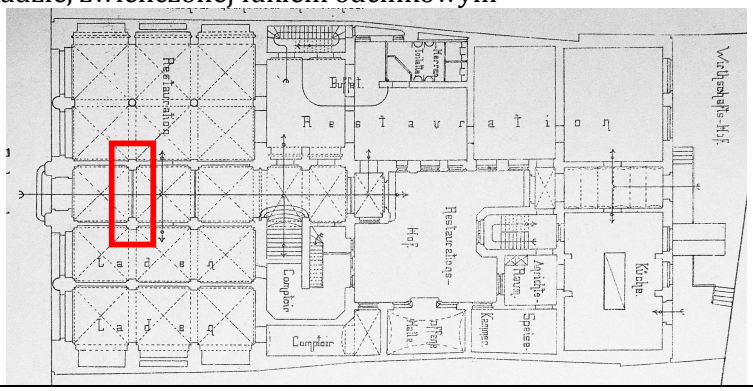
1.4 OCHRONA ZABYTKU

- Gmach wpisany do rejestru zabytków nieruchomych pod numerem A/211, decyzja z dnia 07.02.1991 r.

Rozdział II - PROGRAM KONSERWATORSKI PRAC - DRZWI NR 1

2.1 PRZEDMIOT PRAC

Przedmiotem prac są drzwi wiatrołapowe (TYP D/I – nr 1) w głównym holu gmachu „Dwór Artusa" w Toruniu.

OPIS INWENTARYZATORSKI DRZWI WIATROŁAPOWYCH W GŁÓWNYM HOLU GMACHU „DWÓR ARTUSA" W TORUNIU (Fot. 1-11) (TYP D/I - NR 1)	
ELEMENT	**OPIS**
WYMIAR:	3300x3300 + f950 (wymiar światła otworu drzwiowego)
USYTUOWANIE:	drzwi wewnętrzne, wiatrołapowe, usytuowane w głównym holu, jako pierwsze za drzwiami wejściowymi; zamontowane w arkadzie, zwieńczonej łukiem odcinkowym
CZAS POWSTANIA:	1891 r.
STYL:	neorenesans
KONSTRUKCJA:	drzwi o odrzwiach ościeżnicowych, z profilowanym ślemieniem i słupkami ozdobionymi listwami w formie pilastrów w awersie i rewersie; drzwi dwupoziomowe, jednodzielne w nadświetlu i dwudzielne w podświetlu; z nadświetlem prostokątnym zamkniętym od góry łukiem odcinkowym, jednodzielnym, jednopoziomowym, jednokwaterowym, bez skrzydła okiennego; o świetle bez podziałów; drzwi czteroskrzydłowe, symetryczne, o zewnętrznych skrzydłach węższych stałych i dwóch skrzydłach środkowych, wahadłowych, wykonanych w konstrukcji ramowo-płycinowej, trójpłycinowej o zróżnicowanej formie i wielkości płycin, z przeźroczem zamiast górnej płyciny wypełnionym taflą szkła; pośrednią płyciną, wąską, dekorowaną po obwodzie profilowanymi prętwinami bez lustra oraz dolną płyciną o kształcie leżącego prostokąta ozdobioną po obwodzie profilowanymi prętwinami i fornirowaniem w romb.
OSZKLENIE:	tafle szkła prasowanego
OKUCIA:	okucia łączące – haki lub śruby do odrzwi (brak dostępu), zawiasy trzpieniowe wpuszczane z ogranicznikiem rozwierania,; okucia zamykające - wtórna zasuwa drzwiowa; okucia uchwytowe – żeliwne gałki drzwiowe
MATERIAŁ:	drewno sosnowe, płyciny fornirowane fornirem z sosny
KOLOR:	ciemny orzech transparentny
PRÓG:	brak

2.2 CEL I ZAŁOŻENIA PRAC

Podstawowym celem projektowanych prac jest przywrócenie pełnych wartości użytkowych i artystycznych drzwi, przy jednoczesnym zachowaniu substancji zabytkowej stolarki. Zakłada się naprawę konstrukcji, poprawę użytkowania oraz wygląd estetyczny.

……..

2.3 ZAKRES

Planuje się wykonać prace w zakresie:

- naprawy konstrukcji drewnianej stolarki;
- usunięcia obecnych warstw malarskich zabezpieczających powierzchniowo stolarkę i położenia nowych;
- naprawy pierwotnych zawiasów i regulacja ograniczników rozwierania;
- przywrócenie zasuw czołowych wpuszczanych w jednym ze skrzydeł;
- usunięcia wtórnych gałek drzwiowych, montaż mosiężnych pochwytów;
- wymiany oszklenia na nowe wykonane ze szkła konserwatorskiego lub fazowanego dwustronnie.

……

2.4 RODZAJ PRAC

- prace stolarskie
- prace ślusarskie
- prace malarskie
- prace szklarskie

……..

2.5 OCENA STANU ZACHOWANIA

Ogólny stan zachowania drzwi należy ocenić na dobry, kwalifikujący stolarkę do bezwzględnego zachowania i poddania zabiegom renowacyjnym.

2.5.1 KONSTRUKCJA (Fot 1-9):

- miejscowe, uszkodzenia mechaniczne konstrukcji i detalu snycerskiego w awersie i rewersie drzwi, w postaci ubytków, wgnieceń i spękań (np. uszkodzenia prętwin, głowic listew dekorujących słupki);
- zniszczenia mechaniczne dolnych ramiaków skrzydeł drzwiowych, spowodowane zwieszeniem się skrzydeł i tarciem o posadzkę podczas rozwierania, jak również okopywaniem;
- miejscowe ubytki elementów np. fragment listwy cokołowej w awersie.

2.5.2 OKUCIA (Fot. 10):

- uszkodzenia mechaniczne i powierzchniowe skorodowanie pierwotnych zawiasów;
- brak pierwotnych zasuw wpuszczanych czołowych;
- montaż wtórnych gałek drzwiowych żeliwnych

2.5.3 WARSTWA MALARSKA (Fot. 1-9):

- warstwa malarska w wielu miejscach przetarta, uszkodzona mechanicznie, zapewne wtórna. Brak nawarstwień.

2.5.4 OSZKLENIE (Fot. 9):

- miejscowo porysowane w dobrym stanie, wtórne.

……

2.6 PROGRAM KONSERWATORSKI PRAC

Wszystkie prace należy wykonać zgodnie z programem konserwatorskim prac oraz zgodnie ze sztuką rzemieślniczą, jak również pod stałym nadzorem autorskim i konserwatorskim.

Wykonawcy prac oraz nadzór konserwatorski powinien posiadać znaczące doświadczenie w przedmiotowym zakresie. Znać ogólnie pojęte dawne techniki stolarskie i ślusarskie, sposoby ich wykonania oraz ich napraw przy zastosowaniu tradycyjnych metod.

Elementy nieujęte, nieopisane w opracowaniu, wymagające doprecyzowania lub wynikłe podczas prac, należy uzgodnić z nadzorem autorskim.

2.6.1 PRACE TOWARZYSZĄCE

Każdy etap prowadzonych prac powinien być udokumentowany fotograficznie, a następnie opracowany w formie dokumentacji powykonawczej wraz z opisem poszczególnych etapów prac oraz zastosowanych materiałów i opracowaniem wytycznych dla bieżącej konserwacji stolarki prowadzanej po pracach.

2.6.2 PRACE DEMONTAŻOWE

- dopuszcza się demontaż skrzydeł drzwiowych;
- nie zaleca się demontażu odrzwi oraz stałych skrzydeł drzwi.

2.6.3 PRACE PRZY KONSTRUKCJI DREWNIANEJ DRZWI

- ***oczyszczenie chemiczne istniejących warstw malarskich ochronnych***
  Prace należy wykonywać etapowo, małymi fragmentami oraz warstwowo. Wszystkie powłoki malarskie przylegające do powierzchni drewnianej elementów należy usuwać metodami chemicznymi np. przy zastosowaniu żeli do usuwania starych warstw malarskich i lakierniczych nie wchodzących w reakcję z podłożem. Środki należy stosować zgodnie z kartą producenta oraz zachowaniu wszelkich środków bezpieczeństwa.
- ***impregnacja całej stolarki środkami owado- i grzybobójczymi***
  Po oczyszczeniu poszczególnych elementów stolarki drzwiowej z wierzchnich malarskich warstw ochronnych, elementy drewniane drzwi należy poddać impregnacji środkami owado- i grzybobójczymi. Zastosowane środki należy nałożyć przynajmniej dwukrotnie na powierzchnię stolarki, poprzez pędzlowanie. Zastosowany środek nie powinien wpływać fizycznie ani chemicznie na powierzchnie i strukturę drewna. Ze względu na występowanie elementów fornirowanych należy przed przystąpieniem do prac wykonać próbę.
- ***miejscowe wzmocnienie struktury drewna zabytkowego***
  Zaleca się dolne ramiaki skrzydeł drzwiowych wzmocnić strukturalnie poprzez impregnację elementów bezbarwnymi środkami żywicznymi, o dostosowanym stężeniu do nasiąkliwości drewna np. roztworem żywicy epoksydowej Paraloid B72;
- ***ocena stanu zachowania***
  Po wstępnym oczyszczeniu stolarki z wierzchnich warstw malarskich, należy przeprowadzić ponowną ocenę stanu zachowania stolarki przy udziale nadzoru autorskiego.
- ***usunięcie niewielkich wgnieceń powierzchni***
  Niewielkie, płytkie wgniecenia powierzchniowe elementów drewnianych stolarki należy wyciągnąć przy użyciu wody, tkaniny bawełnianej oraz żelazka. Wgnieciony fragment namaczamy a następnie drobnymi ruchami podgrzewamy gorącym żelazkiem za pośrednictwem bawełnianej tkaniny.
- ***uzupełnienie niewielkich ubytków w konstrukcji do 3cm2***
  Niewielkie ubytki w konstrukcji drzwi należy uzupełnić kitami o ograniczonym skurczu, wykonanych na bazie żywic i mączki drzewnej. Niewielkie powierzchniowo

a głębokie ubytki należy uzupełniać warstwowo. Kity powinny być dopasowane kolorystyczne do naprawianego drewna, jak również posiadać właściwości zabarwiania się. Powierzchnie pierwotnie fornirowane, a podczas prac naprawiane, należy uzupełnić fornirem dopasowanym grubością, gatunkiem, formą, kolorem oraz rysunkiem do pierwotnego.

- ***naprawa poprzez flekowanie elementów uszkodzonych powyżej 3 cm2***
  Flekowanie większych ubytków lub uszkodzeń konstrukcyjnych należy wykonać z drewna tego samego gatunku, co naprawiana stolarka, bez wad mechanicznych czy biologicznych lub chemicznych o wilgotności dopasowanej do wilgotności naprawianego elementu. Fleki należy montować zgodnie z kierunkiem słojów pierwotnego elementu, z nacięciami skośnymi krawędzi, przy zastosowaniu klejów odwracalnych i drewnianych kołków oraz klinów. Przynajmniej na powierzchniach reprezentatywnych fleki powinny być dostosowane szerokością oraz ilością słojów do elementu naprawianego. Powierzchnie pierwotnie fornirowane, a podczas prac naprawiane, należy uzupełnić fornirem dopasowanym grubością, gatunkiem, formą, kolorem oraz rysunkiem do pierwotnego.
- ***dostosowanie istniejących listew przyszybowych do nowego oszklenia lub wykonanie nowych nawiązujących profilowaniem do istniejących***
  W związku z wymianą oszklenia należy istniejące listwy przyszybowe dopasować do nowo montowanego oszklenia. Dopuszcza się wykonanie nowych listew przyszybowych powtarzających profil pierwotnych. Montaż listew należy wykonać przy użyciu wbijanych sztyftów stolarskich. Nie dopuszcza się widocznych główek gwoździ czy sztyftów.
- ***przygotowanie powierzchni pod zabezpieczenie warstwami malarskimi***
  Po wykonaniu kitowań oraz flekowań stolarkę należy powierzchniowo, w całości przeszlifować, wyrównać. Powierzchnia stolarki przygotowana do malowania powinna być pozbawiona wtórnych wgnieceń, uszkodzeń i krawędzi flekowań. Powierzchnię należy szlifować delikatnie, ręcznie wzdłuż słojów, papierem ściernym o granulacji od 120, 150 i 180 g. Należy stosować papiery o granulacji stopniowo zwiększającej się. Nie należy przeskakiwać stopni ziarna papieru ściernego. Po każdym szlifowaniu powierzchnię stolarki należy dokładnie oczyścić.
  Cała powierzchnia drzwi powinna być wykończona jednolitą granulacją papieru ściernego tak, aby po nałożeniu warstwy malarskiej wykończeniowej nie tworzyły się przebarwienia i zróżnicowania w rysunku powierzchni. Fornirowane elementy należy szlifować w zakresie niezbędnym tak, aby nie przetrzeć forniru.

2.6.4 PRACE PRZY OKUCIACH

- ***okucia łączące – zawiasy***
  Istniejące zawiasy trzpieniowe wpuszczane należy poddać zabiegom konserwatorskim polegającym na naprawie ślusarskiej, ustabilizowaniu procesu korozyjnego, oczyszczeniu z korozji, ocynkowaniu okuć, a następnie zabezpieczeniu malarską warstwą ochronną w kolorze grafitowym o wykończeniu matowym. Należy wyregulować ograniczniki rozwierania. Skrzydła powinny maksymalnie otwierać się do konta 90 stopni, nie więcej. Większe rozwarcie skrzydeł powoduje uszkodzenia głowicy dekoracyjnych listew słupka.
- ***okucia zamykające – zasuwy wpuszczane***
  Należy zdemontować wtórną zasuwę wierzchnią i odtworzyć zasuwy wpuszczane mosiężne patynowane odcinkowe lub ciągłe. Ostateczną formę uzgodnić z nadzorem autorskim przed przystąpieniem do prac.
- ***okucia uchwytowe – pochwyty***
  W pierwszej kolejności należy zdemontować wtórne gałki drzwiowe zamontowane w awersie i rewersie skrzydeł (Fot. 10), następnie zamontować nowe pochwyty

mosiężne patynowane formą dopasowane do stylu drzwi. Pochwyty należy zamontować w awersie i rewersie skrzydeł drzwiowych, ostateczną wielkość pochwytu należy uzgodnić z nadzorem autorskim i konserwatorskim oraz Inwestorem. Zaleca się zastosowanie pochwytów o długości nie mniejszej niż 56 cm.

Widok na przykładowy wzór pochwytów

- ***montaż okuć***
  wszystkie okucia należy montować przy użyciu wkrętów o płaskich główkach z nacięciem na śrubokręt płaski, z materiału dostosowanego do montowanego okucia.
- ***inne elementy***
  Należy zdemontować nagrzewnice, przymocowane do ślemienia drzwi w awersie (Fot. 11).

2.6.5 PRACE MALARSKIE

- ***zabezpieczenie powierzchniowe elementów drewnianych stolarki malarskimi warstwami ochronnymi***
  Po przeprowadzeniu naprawy elementów konstrukcyjnych, stolarkę należy zabezpieczyć powierzchniowo transparentną warstwą malarską wykonaną z olejów do drewna lub olejo-wosków o podniesionej odporność na ścieranie i edytowanych do starych powierzchni drewnianych, narażonych na zmienne warunki atmosferyczne. Poszczególne warstwy malarskie wraz z gruntem należy wykonywać zgodnie z kartą techniczną producenta olejów czy olejo-wosków. Każdą warstwę należy nakładać ręcznie przy pomocy pakuły bawełnianej, wzdłuż biegu słojów. Po odczekaniu kilkunastu minut, za każdym razem nadmiar oleju należy usunąć. Każda warstwa ochronna, rozpoczynając od gruntu powinna być nałożona o właściwym natężeniu i a pośrednie warstwy prawidłowo wyszlifowane. Należy nałożyć trzy warstwy malarskie ochronne.
  Ewentualną zmianę sposobu wykończenia powierzchni należy uzgodnić z nadzorem autorskim.
- ***zabezpieczenie powierzchniowe okuć stalowych stolarki malarskimi warstwami ochronnymi***
  Wszystkie okucia stalowe (zawiasy, zasuwy czołowe) należy zabezpieczyć bezbarwnym lakierem matowym edytowanym do zabezpieczania elementów metalowych lub warstwą żywicy epoksydowej Paraloid B44. Dopuszcza się zabezpieczenie powierzchniowe zawiasów malarską warstwą ochronną w kolorze spatynowanej stali.
- ***kolorystyka***
  Należy odtworzyć istniejącą kolorystykę drzwi (kolor ciemny orzech).

2.6.6 PRACE SZKLARSKIE

- *demontaż istniejącego oszklenia*
  Istniejące oszklenie wykonane z tafli szkła prasowanego bezbarwnego należy zdemontować. Demontaż oszklenia należy wykonać w pracowni, poprzez ostrożne usunięcie listew przyszybowych, przeznaczonych do ponownego montażu.
- *montaż nowego oszklenia*

Należy zamontować w kwaterze nadświetla oraz przeźroczach skrzydeł drzwiowych szyby konserwatorskie o gr. 4mm lub szyby fazowane dwustronnie, bezbarwne. Ostateczną formę oszklenia należy uzgodnić przed przystąpieniem do prac z nadzorem autorskim i konserwatorskim. Zabezpieczenie oszklenia należy wykonać przy pomocy zdemontowanych listew przyszybowych dopasowanych do nowego oszklenia lub nowych wykonanych z powtórzeniem profilowania oraz rodzaju drewna pierwotnych listew.

2.6.7 MONTAŻ STOLARKI

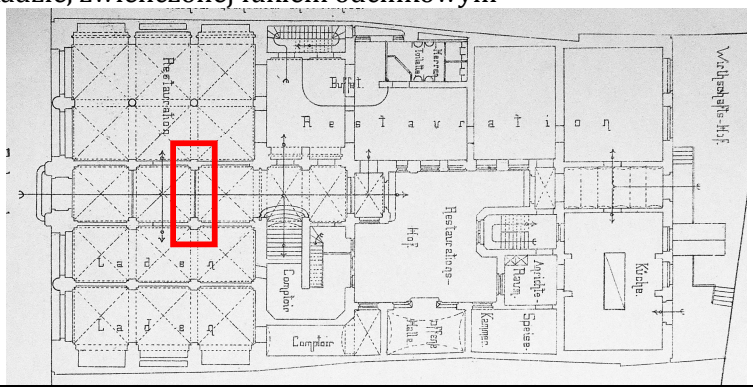
- *montaż skrzydeł*

  Montaż skrzydeł drzwiowych należy wykonać zgodnie z tradycyjną sztuką rzemieślniczą oraz obowiązującymi normami.

Rozdział III - PROGRAM KONSERWATORSKI PRAC - DRZWI NR 2

3.1 PRZEDMIOT PRAC

Przedmiotem prac są drzwi wiatrołapowe (TYP D/I – nr 2) w głównym holu gmachu „Dwór Artusa" w Toruniu.

OPIS INWENTARYZATORSKI DRZWI WIATROŁAPOWYCH W GŁÓWNYM HOLU GMACHU „DWÓR ARTUSA" W TORUNIU (Fot. 12-22) (TYP D/I - NR 2)	
ELEMENT	**OPIS**
WYMIAR:	3300x3300 + f950 (wymiar światła otworu drzwiowego)
USYTUOWANIE:	drzwi wewnętrzne, wiatrołapowe, usytuowane w głównym holu, jako pierwsze za drzwiami wejściowymi; zamontowane w arkadzie, zwieńczonej łukiem odcinkowym
CZAS POWSTANIA:	1891 r.
STYL:	neorenesans
KONSTRUKCJA:	drzwi o odrzwiach ościeżnicowych, z profilowanym ślemieniem i słupkami ozdobionymi listwami w formie pilastrów w awersie i rewersie; drzwi dwupoziomowe, jednodzielne w nadświetlu i dwudzielne w podświetlu; z nadświetlem prostokątnym zamkniętym od góry łukiem odcinkowym, jednodzielnym, jednopoziomowym; jednokwaterowym, bez skrzydła okiennego; o świetle bez podziałów; drzwi czteroskrzydłowe, symetryczne, o zewnętrznych skrzydłach węższych stałych i dwóch skrzydłach środkowych, wahadłowych, wykonanych w konstrukcji ramowo-płycinowej, trójpłycinowej o zróżnicowanej formie i wielkości płycin, z przeźroczem zamiast górnej płyciny wypełnionym taflą szkła; pośrednią płyciną, wąską, dekorowaną po obwodzie profilowanymi prętwinami bez lustra oraz dolną płyciną o kształcie leżącego prostokąta ozdobioną po obwodzie profilowanymi prętwinami i fornirowaniem w romb.
OSZKLENIE:	tafle szkła prasowanego
OKUCIA:	okucia łączące – haki lub śruby do odrzwi (brak dostępu), zawiasy trzpieniowe wpuszczane z ogranicznikiem rozwierania,; okucia zamykające - wtórna zasuwa drzwiowa,; okucia uchwytowe – żeliwne gałki drzwiowe
MATERIAŁ:	drewno sosnowe, płyciny fornirowane fornirem sosnowym
KOLOR:	ciemny orzech transparentny
PRÓG:	brak

3.2 CEL I ZAŁOŻENIA PRAC

Podstawowym celem projektowanych prac jest przywrócenie pełnych wartości użytkowych i artystycznych drzwi, przy jednoczesnym zachowaniu substancji zabytkowej stolarki. Zakłada się naprawę konstrukcji, poprawę użytkowania oraz wygląd estetyczny.

……..

3.3 ZAKRES

Planuje się wykonać prace w zakresie:

- naprawy konstrukcji drewnianej stolarki;
- usunięcia obecnych warstw malarskich zabezpieczających powierzchniowo stolarkę i położenia nowych;
- naprawy pierwotnych zawiasów i regulacja ograniczników rozwierania;
- przywrócenie rygli;
- usunięcia wtórnych gałek drzwiowych, montaż mosiężnych pochwytów;
- wymiany oszklenia na nowe wykonane ze szkła konserwatorskiego lub fazowanego dwustronnie.

……

3.4 RODZAJ PRAC

- prace stolarskie
- prace ślusarskie
- prace malarskie
- prace szklarskie

……..

3.5 OCENA STANU ZACHOWANIA

Ogólny stan zachowania drzwi należy ocenić na dobry, kwalifikujący stolarkę do bezwzględnego zachowania i poddania zabiegom renowacyjnym.

3.5.1 KONSTRUKCJA (Fot 12-21):

- miejscowe, uszkodzenia mechaniczne konstrukcji i detalu snycerskiego w awersie i rewersie drzwi, w postaci ubytków, wgnieceń i spękań (np. uszkodzenia prętwin, głowic listew dekorujących słupki);
- zniszczenia mechaniczne dolnych ramiaków skrzydeł drzwiowych, spowodowane zwieszeniem się skrzydeł i tarciem o posadzkę podczas rozwierania, jak również okopywaniem;
- miejscowe ubytki elementów np. fragment listwy cokołowej w awersie.

3.5.2 OKUCIA (Fot. 19-22):

- uszkodzenia mechaniczne i powierzchniowe skorodowanie pierwotnych zawiasów;
- brak pierwotnych zasuw wpuszczanych czołowych;
- montaż wtórnych gałek drzwiowych żeliwnych

3.5.3 WARSTWA MALARSKA (Fot. 14-20):

- warstwa malarska w wielu miejscach przetarta, uszkodzona mechanicznie, zapewne wtórna. Brak nawarstwień.

3.5.4 OSZKLENIE:

- miejscowo porysowane w dobrym stanie, wtórne.

……

3.6 PROGRAM KONSERWATORSKI PRAC

Wszystkie prace należy wykonać zgodnie z programem konserwatorskim prac oraz zgodnie ze sztuką rzemieślniczą, jak również pod stałym nadzorem autorskim i konserwatorskim.

Wykonawcy prac oraz nadzór konserwatorski powinien posiadać znaczące doświadczenie w przedmiotowym zakresie. Znać ogólnie pojęte dawne techniki stolarskie i ślusarskie, sposoby ich wykonania oraz ich napraw przy zastosowaniu tradycyjnych metod.

Elementy nieujęte, nieopisane w opracowaniu, wymagające doprecyzowania lub wynikłe podczas prac, należy uzgodnić z nadzorem autorskim.

3.6.1 PRACE TOWARZYSZĄCE

Każdy etap prowadzonych prac powinien być udokumentowany fotograficznie, a następnie opracowany w formie dokumentacji powykonawczej wraz z opisem poszczególnych etapów prac oraz zastosowanych materiałów i opracowaniem wytycznych dla bieżącej konserwacji stolarki prowadzanej po pracach.

3.6.2 PRACE DEMONTAŻOWE

- dopuszcza się demontaż skrzydeł drzwiowych;
- nie zaleca się demontażu odrzwi oraz stałych skrzydeł drzwi.

3.6.3 PRACE PRZY KONSTRUKCJI DREWNIANEJ DRZWI

- ***oczyszczenie chemiczne istniejących warstw malarskich ochronnych***
  Prace należy wykonywać etapowo, małymi fragmentami oraz warstwowo. Wszystkie powłoki malarskie przylegające do powierzchni drewnianej elementów należy usuwać metodami chemicznymi np. przy zastosowaniu żeli do usuwania starych warstw malarskich i lakierniczych nie wchodzących w reakcję z podłożem. Środki należy stosować zgodnie z kartą producenta oraz zachowaniu wszelkich środków bezpieczeństwa.
- ***impregnacja całej stolarki środkami owado- i grzybobójczymi***
  Po oczyszczeniu poszczególnych elementów stolarki drzwiowej z wierzchnich malarskich warstw ochronnych, elementy drewniane drzwi należy poddać impregnacji środkami owado- i grzybobójczymi. Zastosowane środki należy nałożyć przynajmniej dwukrotnie na powierzchnię stolarki, poprzez pędzlowanie. Zastosowany środek nie powinien wpływać fizycznie ani chemicznie na powierzchnie i strukturę drewna. Ze względu na występowanie elementów fornirowanych należy przed przystąpieniem do prac wykonać próbę.
- ***miejscowe wzmocnienie struktury drewna zabytkowego***
  Zaleca się dolne ramiaki skrzydeł drzwiowych wzmocnić strukturalnie poprzez impregnację elementów bezbarwnymi środkami żywicznymi, o dostosowanym stężeniu do nasiąkliwości drewna np. roztworem żywicy epoksydowej Paraloid B72;
- ***ocena stanu zachowania***
  Po wstępnym oczyszczeniu stolarki z wierzchnich warstw malarskich, należy przeprowadzić ponowną ocenę stanu zachowania stolarki przy udziale nadzoru autorskiego.
- ***usunięcie niewielkich wgnieceń powierzchni***
  Niewielkie, płytkie wgniecenia powierzchniowe elementów drewnianych stolarki należy wyciągnąć przy użyciu wody, tkaniny bawełnianej oraz żelazka. Wgnieciony fragment namaczamy a następnie drobnymi ruchami podgrzewamy gorącym żelazkiem za pośrednictwem bawełnianej tkaniny.
- ***uzupełnienie niewielkich ubytków w konstrukcji do 3cm2***
  Niewielkie ubytki w konstrukcji drzwi należy uzupełnić kitami o ograniczonym skurczu, wykonanych na bazie żywic i mączki drzewnej. Niewielkie powierzchniowo

a głębokie ubytki należy uzupełniać warstwowo. Kity powinny być dopasowane kolorystyczne do naprawianego drewna, jak również posiadać właściwości zabarwiania się. Powierzchnie pierwotnie fornirowane, a podczas prac naprawiane, należy uzupełnić fornirem dopasowanym grubością, gatunkiem, formą, kolorem oraz rysunkiem do pierwotnego.

- ***naprawa poprzez flekowanie elementów uszkodzonych powyżej 3 cm2***
  Flekowanie większych ubytków lub uszkodzeń konstrukcyjnych należy wykonać z drewna tego samego gatunku, co naprawiana stolarka, bez wad mechanicznych czy biologicznych lub chemicznych o wilgotności dopasowanej do wilgotności naprawianego elementu. Fleki należy montować zgodnie z kierunkiem słojów pierwotnego elementu, z nacięciami skośnymi krawędzi, przy zastosowaniu klejów odwracalnych i drewnianych kołków oraz klinów. Przynajmniej na powierzchniach reprezentatywnych fleki powinny być dostosowane szerokością oraz ilością słojów do elementu naprawianego. Powierzchnie pierwotnie fornirowane, a podczas prac naprawiane, należy uzupełnić fornirem dopasowanym grubością, gatunkiem, formą, kolorem oraz rysunkiem do pierwotnego.
- ***dostosowanie istniejących listew przyszybowych do nowego oszklenia lub wykonanie nowych nawiązujących profilowaniem do istniejących***
  W związku z wymianą oszklenia należy istniejące listwy przyszybowe dopasować do nowo montowanego oszklenia. Dopuszcza się wykonanie nowych listew przyszybowych powtarzających profil pierwotnych. Montaż listew należy wykonać przy użyciu wbijanych sztyftów stolarskich. Nie dopuszcza się widocznych główek gwoździ czy sztyftów.
- ***przygotowanie powierzchni pod zabezpieczenie warstwami malarskimi***
  Po wykonaniu kitowań oraz flekowań stolarkę należy powierzchniowo, w całości przeszlifować, wyrównać. Powierzchnia stolarki przygotowana do malowania powinna być pozbawiona wtórnych wgnieceń, uszkodzeń i krawędzi flekowań. Powierzchnię należy szlifować delikatnie, ręcznie wzdłuż słojów, papierem ściernym o granulacji od 120, 150 i 180 g. Należy stosować papiery o granulacji stopniowo zwiększającej się. Nie należy przeskakiwać stopni ziarna papieru ściernego. Po każdym szlifowaniu powierzchnię stolarki należy dokładnie oczyścić.
  Cała powierzchnia drzwi powinna być wykończona jednolitą granulacją papieru ściernego tak, aby po nałożeniu warstwy malarskiej wykończeniowej nie tworzyły się przebarwienia i zróżnicowania w rysunku powierzchni. Fornirowane elementy należy szlifować w zakresie niezbędnym tak, aby nie przetrzeć forniru.

3.6.4 PRACE PRZY OKUCIACH

- ***okucia łączące – zawiasy***
  Istniejące zawiasy trzpieniowe wpuszczane należy poddać zabiegom konserwatorskim polegającym na naprawie ślusarskiej, ustabilizowaniu procesu korozyjnego, oczyszczeniu z korozji, ocynkowaniu okuć, a następnie zabezpieczeniu malarską warstwą ochronną w kolorze grafitowym o wykończeniu matowym. Należy wyregulować ograniczniki rozwierania. Skrzydła powinny maksymalnie otwierać się do konta 90 stopni, nie więcej. Większe rozwarcie skrzydeł powoduje uszkodzenia głowicy dekoracyjnych listew słupka.
- ***okucia zamykające – zasuwy wpuszczane***
  Należy zdemontować wtórną zasuwę wierzchnią i odtworzyć zasuwy wpuszczane mosiężne patynowane odcinkowe lub ciągłe. Ostateczną formę uzgodnić z nadzorem autorskim przed przystąpieniem do prac.
- ***okucia uchwytowe – pochwyty***
  W pierwszej kolejności należy zdemontować wtórne gałki drzwiowe zamontowane w awersie i rewersie skrzydeł (Fot. 22), następnie zamontować nowe pochwyty

mosiężne patynowane formą dopasowane do stylu drzwi. Pochwyty należy zamontować w awersie i rewersie skrzydeł drzwiowych, ostateczną wielkość pochwytu należy uzgodnić z nadzorem autorskim i konserwatorskim oraz Inwestorem. Zaleca się zastosowanie pochwytów o długości nie mniejszej niż 56 cm.

Widok na przykładowy wzór pochwytów

- ***montaż okuć***
  wszystkie okucia należy montować przy użyciu wkrętów o płaskich główkach z nacięciem na śrubokręt płaski, z materiału dostosowanego do montowanego okucia.
- ***inne elementy***
  Należy zdemontować nagrzewnice, przymocowane do ślemienia drzwi w awersie.

3.6.5 PRACE MALARSKIE

- ***zabezpieczenie powierzchniowe elementów drewnianych stolarki malarskimi warstwami ochronnymi***
  Po przeprowadzeniu naprawy elementów konstrukcyjnych, stolarkę należy zabezpieczyć powierzchniowo transparentną warstwą malarską wykonaną z olejów do drewna lub olejo-wosków o podniesionej odporność na ścieranie i edytowanych do starych powierzchni drewnianych, narażonych na zmienne warunki atmosferyczne. Poszczególne warstwy malarskie wraz z gruntem należy wykonywać zgodnie z kartą techniczną producenta olejów czy olejo-wosków. Każdą warstwę należy nakładać ręcznie przy pomocy pakuły bawełnianej, wzdłuż biegu słojów. Po odczekaniu kilkunastu minut, za każdym razem nadmiar oleju należy usunąć. Każda warstwa ochronna, rozpoczynając od gruntu powinna być nałożona o właściwym natężeniu i a pośrednie warstwy prawidłowo wyszlifowane. Należy nałożyć trzy warstwy malarskie ochronne.
  Ewentualną zmianę sposobu wykończenia powierzchni należy uzgodnić z nadzorem autorskim.
- ***zabezpieczenie powierzchniowe okuć stalowych stolarki malarskimi warstwami ochronnymi***
  Wszystkie okucia stalowe (zawiasy, zasuwy czołowe) należy zabezpieczyć bezbarwnym lakierem matowym edytowanym do zabezpieczania elementów metalowych lub warstwą żywicy epoksydowej Paraloid B44. Dopuszcza się zabezpieczenie powierzchniowe zawiasów malarską warstwą ochronną w kolorze spatynowanej stali.
- ***kolorystyka***
  Należy odtworzyć istniejącą kolorystykę drzwi (kolor ciemny orzech).

3.6.6 PRACE SZKLARSKIE

- *demontaż istniejącego oszklenia*
  Istniejące oszklenie wykonane z tafli szkła prasowanego bezbarwnego należy zdemontować. Demontaż oszklenia należy wykonać w pracowni, poprzez ostrożne usunięcie listew przyszybowych, przeznaczonych do ponownego montażu.
- *montaż nowego oszklenia*

Należy zamontować w kwaterze nadświetla oraz przeźroczach skrzydeł drzwiowych szyby konserwatorskie o gr. 4mm lub szyby fazowane dwustronnie, bezbarwne. Ostateczną formę oszklenia należy uzgodnić przed przystąpieniem do prac z nadzorem autorskim i konserwatorskim. Zabezpieczenie oszklenia należy wykonać przy pomocy zdemontowanych listew przyszybowych dopasowanych do nowego oszklenia lub nowych wykonanych z powtórzeniem profilowania oraz rodzaju drewna pierwotnych listew.

3.6.7 MONTAŻ STOLARKI

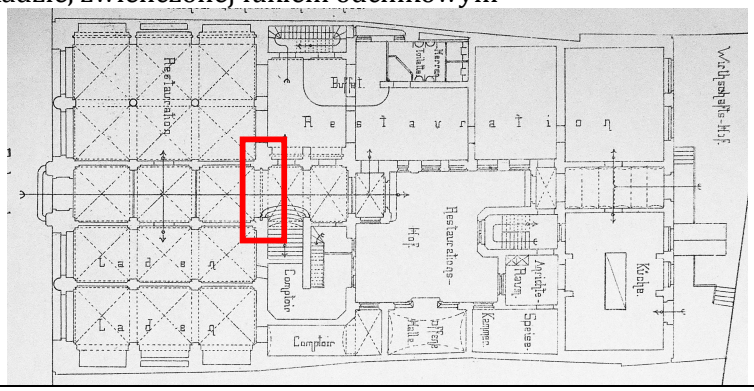
- *montaż skrzydeł drzwiowych*

  Montaż skrzydeł drzwiowych należy wykonać zgodnie z tradycyjną sztuką rzemieślniczą oraz obowiązującymi normami.

Rozdział IV - PROGRAM KONSERWATORSKI PRAC - DRZWI NR 3

4.1 PRZEDMIOT PRAC

Przedmiotem prac są drzwi wiatrołapowe (TYP D/I – nr 2) w głównym holu gmachu „Dwór Artusa" w Toruniu.

OPIS INWENTARYZATORSKI DRZWI WIATROŁAPOWYCH W GŁÓWNYM HOLU GMACHU „DWÓR ARTUSA" W TORUNIU (Fot. 23-29) (TYP D/II – DRZWI NR 3)	
ELEMENT	**OPIS**
WYMIAR:	2600x3300 + f600 (wymiar światła otworu drzwiowego)
USYTUOWANIE:	drzwi wewnętrzne, wiatrołapowe, usytuowane w głównym holu, jako pierwsze za drzwiami wejściowymi; zamontowane w arkadzie, zwieńczonej łukiem odcinkowym
CZAS POWSTANIA:	1891 r.
STYL:	neorenesans
KONSTRUKCJA:	drzwi o odrzwiach ościeżnicowych, z profilowanym ślemieniem; drzwi dwupoziomowe, jednodzielne w nadświetlu i dwudzielne, w podświetlu; z nadświetlem prostokątnym zamkniętym od góry łukiem odcinkowym, jednodzielnym, jednopoziomowym; jednokwaterowym, bez skrzydła okiennego; o świetle bez podziałów; drzwi dwuskrzydłowe, symetryczne, o skrzydłach wahadłowych, wykonanych w konstrukcji ramowo-płycinowej, trójpłycinowej o zróżnicowanej formie i wielkości płycin, z przeźroczem zamiast górnej płyciny wypełnionym taflą szkła; pośrednią płyciną, wąską, dekorowaną po obwodzie profilowanymi prętwinami bez lustra oraz dolną płyciną o kształcie leżącego prostokąta ozdobioną po obwodzie profilowanymi prętwinami i fornirowaniem w romb. Drzwi dodatkowo ozdobione w awersie i rewersie listwami w formie pilastra umieszczonymi na stojach odrzwi.
OSZKLENIE:	tafle szkła prasowanego
OKUCIA:	okucia łączące – haki lub śruby do odrzwi (brak dostępu), zawiasy trzpieniowe wpuszczane z ogranicznikiem rozwierania,; okucia zamykające - wtórna zasuwa drzwiowa,; okucia uchwytowe – wtórne żeliwne gałki drzwiowe
MATERIAŁ:	drewno sosnowe, płyciny fornirowane
KOLOR:	ciemny orzech transparentny
PRÓG:	brak

4.2 CEL I ZAŁOŻENIA PRAC

Podstawowym celem projektowanych prac jest przywrócenie pełnych wartości użytkowych i artystycznych drzwi, przy jednoczesnym zachowaniu substancji zabytkowej stolarki. Zakłada się naprawę konstrukcji, poprawę użytkowania oraz wygląd estetyczny.

……..…

4.3 ZAKRES

Planuje się wykonać prace w zakresie:

- naprawy konstrukcji drewnianej stolarki;
- usunięcia obecnych warstw malarskich zabezpieczających powierzchniowo stolarkę i położenia nowych;
- naprawy pierwotnych zawiasów i regulacja ograniczników rozwierania;
- przywrócenie rygli;
- usunięcia wtórnych gałek drzwiowych, montaż mosiężnych pochwytów;
- wymiany oszklenia na nowe wykonane ze szkła konserwatorskiego lub fazowanego dwustronnie.

……

4.4 RODZAJ PRAC

- prace stolarskie
- prace ślusarskie
- prace malarskie
- prace szklarskie

……...

4.5 OCENA STANU ZACHOWANIA

Ogólny stan zachowania drzwi należy ocenić na dobry, kwalifikujący stolarkę do bezwzględnego zachowania i poddania zabiegom renowacyjnym.

4.5.1 KONSTRUKCJA (Fot 23-29):

- miejscowe, uszkodzenia mechaniczne konstrukcji i detalu snycerskiego w awersie i rewersie drzwi, w postaci ubytków, wgnieceń i spękań (np. uszkodzenia prętwin, głowic listew dekorujących słupki);
- zniszczenia mechaniczne dolnych ramiaków skrzydeł drzwiowych, spowodowane zwieszeniem się skrzydeł i tarciem o posadzkę podczas rozwierania,.

4.5.2 OKUCIA (Fot. 26-29):

- uszkodzenia mechaniczne i powierzchniowe skorodowanie pierwotnych zawiasów;
- brak pierwotnych zasuw wpuszczanych czołowych;
- montaż wtórnych gałek drzwiowych żeliwnych

4.5.3 WARSTWA MALARSKA (Fot. 23-29):

- warstwa malarska w wielu miejscach przetarta, uszkodzona mechanicznie, zapewne wtórna. Brak nawarstwień.

4.5.4 OSZKLENIE (Fot. 23):

- miejscowo porysowane w dobrym stanie, wtórne.

……

4.6 PROGRAM KONSERWATORSKI PRAC

Wszystkie prace należy wykonać zgodnie z programem konserwatorskim prac oraz zgodnie ze sztuką rzemieślniczą, jak również pod stałym nadzorem autorskim i konserwatorskim.

Wykonawcy prac oraz nadzór konserwatorski powinien posiadać znaczące doświadczenie w przedmiotowym zakresie. Znać ogólnie pojęte dawne techniki stolarskie i ślusarskie, sposoby ich wykonania oraz ich napraw przy zastosowaniu tradycyjnych metod.

Elementy nieujęte, nieopisane w opracowaniu, wymagające doprecyzowania lub wynikłe podczas prac, należy uzgodnić z nadzorem autorskim.

4.6.1 PRACE TOWARZYSZĄCE

Każdy etap prowadzonych prac powinien być udokumentowany fotograficznie, a następnie opracowany w formie dokumentacji powykonawczej wraz z opisem poszczególnych etapów prac oraz zastosowanych materiałów i opracowaniem wytycznych dla bieżącej konserwacji stolarki prowadzanej po pracach.

4.6.2 PRACE DEMONTAŻOWE

- dopuszcza się demontaż skrzydeł drzwiowych;
- nie zaleca się demontażu odrzwi oraz stałych skrzydeł drzwi.

4.6.3 PRACE PRZY KONSTRUKCJI DREWNIANEJ DRZWI

- ***oczyszczenie chemiczne istniejących warstw malarskich ochronnych***
  Prace należy wykonywać etapowo, małymi fragmentami oraz warstwowo. Wszystkie powłoki malarskie przylegające do powierzchni drewnianej elementów należy usuwać metodami chemicznymi np. przy zastosowaniu żeli do usuwania starych warstw malarskich i lakierniczych nie wchodzących w reakcję z podłożem. Środki należy stosować zgodnie z kartą producenta oraz zachowaniu wszelkich środków bezpieczeństwa.
- ***impregnacja całej stolarki środkami owado- i grzybobójczymi***
  Po oczyszczeniu poszczególnych elementów stolarki drzwiowej z wierzchnich malarskich warstw ochronnych, elementy drewniane drzwi należy poddać impregnacji środkami owado- i grzybobójczymi. Zastosowane środki należy nałożyć przynajmniej dwukrotnie na powierzchnię stolarki, poprzez pędzlowanie. Zastosowany środek nie powinien wpływać fizycznie ani chemicznie na powierzchnie i strukturę drewna. Ze względu na występowanie elementów fornirowanych należy przed przystąpieniem do prac wykonać próbę.
- ***miejscowe wzmocnienie struktury drewna zabytkowego***
  Zaleca się dolne ramiaki skrzydeł drzwiowych wzmocnić strukturalnie poprzez impregnację elementów bezbarwnymi środkami żywicznymi, o dostosowanym stężeniu do nasiąkliwości drewna np. roztworem żywicy epoksydowej Paraloid B72;
- ***ocena stanu zachowania***
  Po wstępnym oczyszczeniu stolarki z wierzchnich warstw malarskich, należy przeprowadzić ponowną ocenę stanu zachowania stolarki przy udziale nadzoru autorskiego.
- ***usunięcie niewielkich wgnieceń powierzchni***
  Niewielkie, płytkie wgniecenia powierzchniowe elementów drewnianych stolarki należy wyciągnąć przy użyciu wody, tkaniny bawełnianej oraz żelazka. Wgnieciony fragment namaczamy a następnie drobnymi ruchami podgrzewamy gorącym żelazkiem za pośrednictwem bawełnianej tkaniny.
- ***uzupełnienie niewielkich ubytków w konstrukcji do 3cm2***
  Niewielkie ubytki w konstrukcji drzwi należy uzupełnić kitami o ograniczonym skurczu, wykonanych na bazie żywic i mączki drzewnej. Niewielkie powierzchniowo

a głębokie ubytki należy uzupełniać warstwowo. Kity powinny być dopasowane kolorystyczne do naprawianego drewna, jak również posiadać właściwości zabarwiania się. Powierzchnie pierwotnie fornirowane, a podczas prac naprawiane, należy uzupełnić fornirem dopasowanym grubością, gatunkiem, formą, kolorem oraz rysunkiem do pierwotnego.

- ***naprawa poprzez flekowanie elementów uszkodzonych powyżej 3 cm2***
  Flekowanie większych ubytków lub uszkodzeń konstrukcyjnych należy wykonać z drewna tego samego gatunku, co naprawiana stolarka, bez wad mechanicznych czy biologicznych lub chemicznych o wilgotności dopasowanej do wilgotności naprawianego elementu. Fleki należy montować zgodnie z kierunkiem słojów pierwotnego elementu, z nacięciami skośnymi krawędzi, przy zastosowaniu klejów odwracalnych i drewnianych kołków oraz klinów. Przynajmniej na powierzchniach reprezentatywnych fleki powinny być dostosowane szerokością oraz ilością słojów do elementu naprawianego. Powierzchnie pierwotnie fornirowane, a podczas prac naprawiane, należy uzupełnić fornirem dopasowanym grubością, gatunkiem, formą, kolorem oraz rysunkiem do pierwotnego.
- ***dostosowanie istniejących listew przyszybowych do nowego oszklenia lub wykonanie nowych nawiązujących profilowaniem do istniejących***
  W związku z wymianą oszklenia należy istniejące listwy przyszybowe dopasować do nowo montowanego oszklenia. Dopuszcza się wykonanie nowych listew przyszybowych powtarzających profil pierwotnych. Montaż listew należy wykonać przy użyciu wbijanych sztyftów stolarskich. Nie dopuszcza się widocznych główek gwoździ czy sztyftów.
- ***przygotowanie powierzchni pod zabezpieczenie warstwami malarskimi***
  Po wykonaniu kitowań oraz flekowań stolarkę należy powierzchniowo, w całości przeszlifować, wyrównać. Powierzchnia stolarki przygotowana do malowania powinna być pozbawiona wtórnych wgnieceń, uszkodzeń i krawędzi flekowań. Powierzchnię należy szlifować delikatnie, ręcznie wzdłuż słojów, papierem ściernym o granulacji od 120, 150 i 180 g. Należy stosować papiery o granulacji stopniowo zwiększającej się. Nie należy przeskakiwać stopni ziarna papieru ściernego. Po każdym szlifowaniu powierzchnię stolarki należy dokładnie oczyścić.
  Cała powierzchnia drzwi powinna być wykończona jednolitą granulacją papieru ściernego tak, aby po nałożeniu warstwy malarskiej wykończeniowej nie tworzyły się przebarwienia i zróżnicowania w rysunku powierzchni. Fornirowane elementy należy szlifować w zakresie niezbędnym tak, aby nie przetrzeć forniru.

4.6.4 PRACE PRZY OKUCIACH

- ***okucia łączące – zawiasy (Fot. 28,29)***
  Istniejące zawiasy trzpieniowe wpuszczane należy poddać zabiegom konserwatorskim polegającym na naprawie ślusarskiej, ustabilizowaniu procesu korozyjnego, oczyszczeniu z korozji, ocynkowaniu okuć, a następnie zabezpieczeniu malarską warstwą ochronną w kolorze grafitowym o wykończeniu matowym. Należy wyregulować ograniczniki rozwierania. Skrzydła powinny maksymalnie otwierać się do konta 90 stopni, nie więcej. Większe rozwarcie skrzydeł powoduje uszkodzenia głowicy dekoracyjnych listew słupka.
- ***okucia zamykające – zasuwy wpuszczane***
  Należy zdemontować wtórną zasuwę wierzchnią (Fot. 27) i odtworzyć zasuwy wpuszczane mosiężne patynowane odcinkowe lub ciągłe. Ostateczną formę uzgodnić z nadzorem autorskim przed przystąpieniem do prac.
- ***okucia uchwytowe – pochwyty***
  W pierwszej kolejności należy zdemontować wtórne gałki drzwiowe zamontowane w awersie i rewersie skrzydeł (Fot. 26), następnie zamontować nowe pochwyty

mosiężne patynowane formą dopasowane do stylu drzwi. Pochwyty należy zamontować w awersie i rewersie skrzydeł drzwiowych, ostateczną wielkość pochwytu należy uzgodnić z nadzorem autorskim i konserwatorskim oraz Inwestorem. Zaleca się zastosowanie pochwytów o długości nie mniejszej niż 56 cm.

Widok na przykładowy wzór pochwytów

- ***montaż okuć***
  wszystkie okucia należy montować przy użyciu wkrętów o płaskich główkach z nacięciem na śrubokręt płaski, z materiału dostosowanego do montowanego okucia.
- ***inne elementy***
  Należy zdemontować nagrzewnice, przymocowane do ślemienia drzwi w awersie.

4.6.5 PRACE MALARSKIE

- ***zabezpieczenie powierzchniowe elementów drewnianych stolarki malarskimi warstwami ochronnymi***
  Po przeprowadzeniu naprawy elementów konstrukcyjnych, stolarkę należy zabezpieczyć powierzchniowo transparentną warstwą malarską wykonaną z olejów do drewna lub olejo-wosków o podniesionej odporność na ścieranie i edytowanych do starych powierzchni drewnianych, narażonych na zmienne warunki atmosferyczne. Poszczególne warstwy malarskie wraz z gruntem należy wykonywać zgodnie z kartą techniczną producenta olejów czy olejo-wosków. Każdą warstwę należy nakładać ręcznie przy pomocy pakuły bawełnianej, wzdłuż biegu słojów. Po odczekaniu kilkunastu minut, za każdym razem nadmiar oleju należy usunąć. Każda warstwa ochronna, rozpoczynając od gruntu powinna być nałożona o właściwym natężeniu i a pośrednie warstwy prawidłowo wyszlifowane. Należy nałożyć trzy warstwy malarskie ochronne.
  Ewentualną zmianę sposobu wykończenia powierzchni należy uzgodnić z nadzorem autorskim.
- ***zabezpieczenie powierzchniowe okuć stalowych stolarki malarskimi warstwami ochronnymi***
  Wszystkie okucia stalowe (zawiasy, zasuwy czołowe) należy zabezpieczyć bezbarwnym lakierem matowym edytowanym do zabezpieczania elementów metalowych lub warstwą żywicy epoksydowej Paraloid B44. Dopuszcza się zabezpieczenie powierzchniowe zawiasów malarską warstwą ochronną w kolorze spatynowanej stali.
- ***kolorystyka***
  Należy odtworzyć istniejącą kolorystykę drzwi (kolor ciemny orzech).

4.6.6 PRACE SZKLARSKIE

- *demontaż istniejącego oszklenia*
  Istniejące oszklenie wykonane z tafli szkła prasowanego bezbarwnego należy zdemontować. Demontaż oszklenia należy wykonać w pracowni, poprzez ostrożne usunięcie listew przyszybowych, przeznaczonych do ponownego montażu.
- *montaż nowego oszklenia*

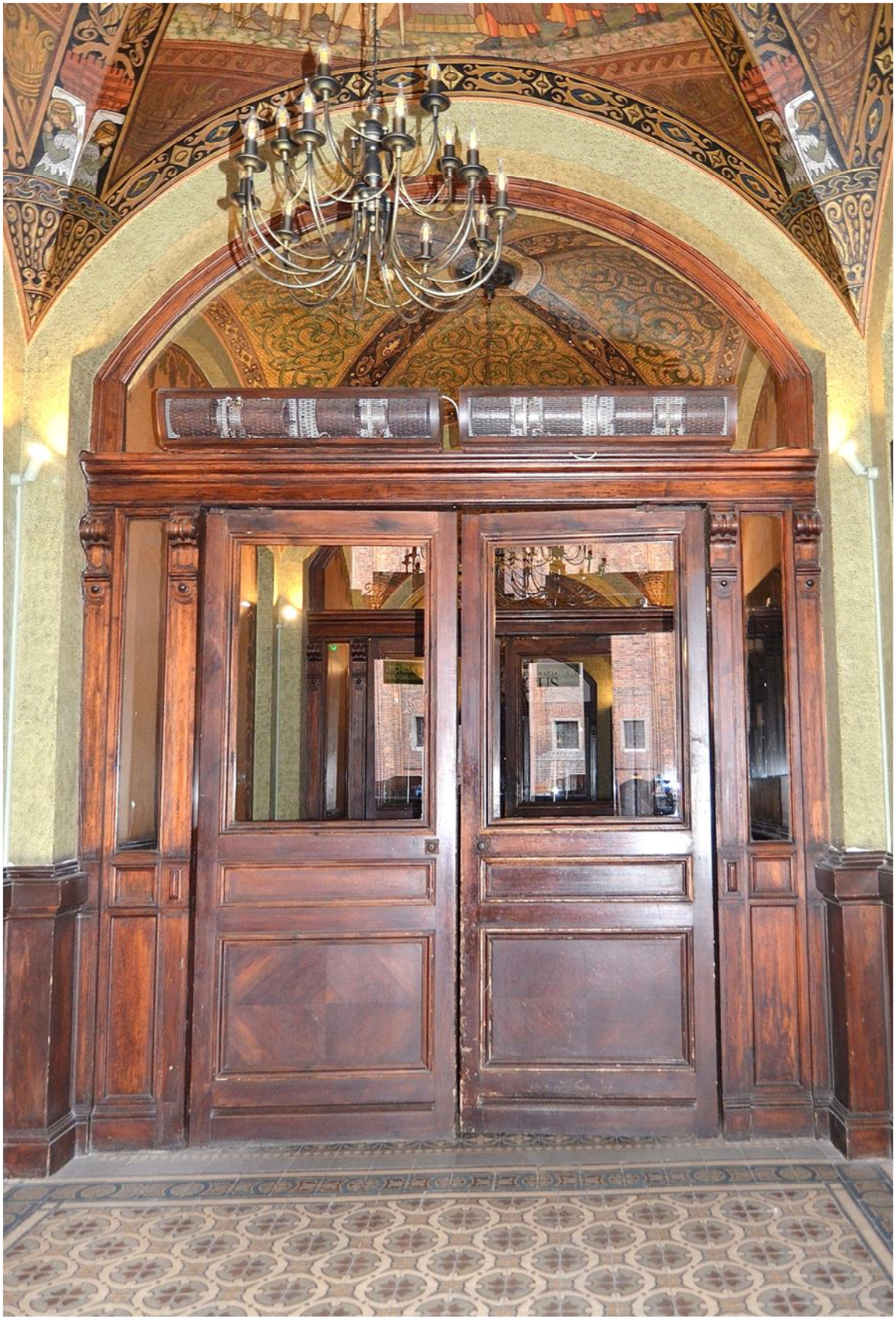
Należy zamontować w kwaterze nadświetla oraz przeźroczach skrzydeł drzwiowych szyby konserwatorskie o gr. 4mm lub szyby fazowane dwustronnie, bezbarwne. Ostateczną formę oszklenia należy uzgodnić przed przystąpieniem do prac z nadzorem autorskim i konserwatorskim. Zabezpieczenie oszklenia należy wykonać przy pomocy zdemontowanych listew przyszybowych dopasowanych do nowego oszklenia lub nowych wykonanych z powtórzeniem profilowania oraz rodzaju drewna pierwotnych listew.

4.6.7 MONTAŻ STOLARKI

- *montaż skrzydeł drzwiowych*

  Montaż skrzydeł drzwiowych należy wykonać zgodnie z tradycyjną sztuką rzemieślniczą oraz obowiązującymi normami.

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA DRZWI WAHADŁOWYCH
W GŁÓWNYM HOLU GMACHU „DWÓR ARTUSA" W TORUNIU
woj. kujawsko-pomorskie, powiat: Toruń Miasto, gmina: Toruń Miasto

Il. 1 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 1 - TYP D/I - widok na awers drzwi

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 2 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 1 - TYP D/I
- widok na rewers drzwi

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 3 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 1 TYP D/I
- widok na uszkodzenia mechaniczne ramiaka dolnego skrzydła drzwiowego

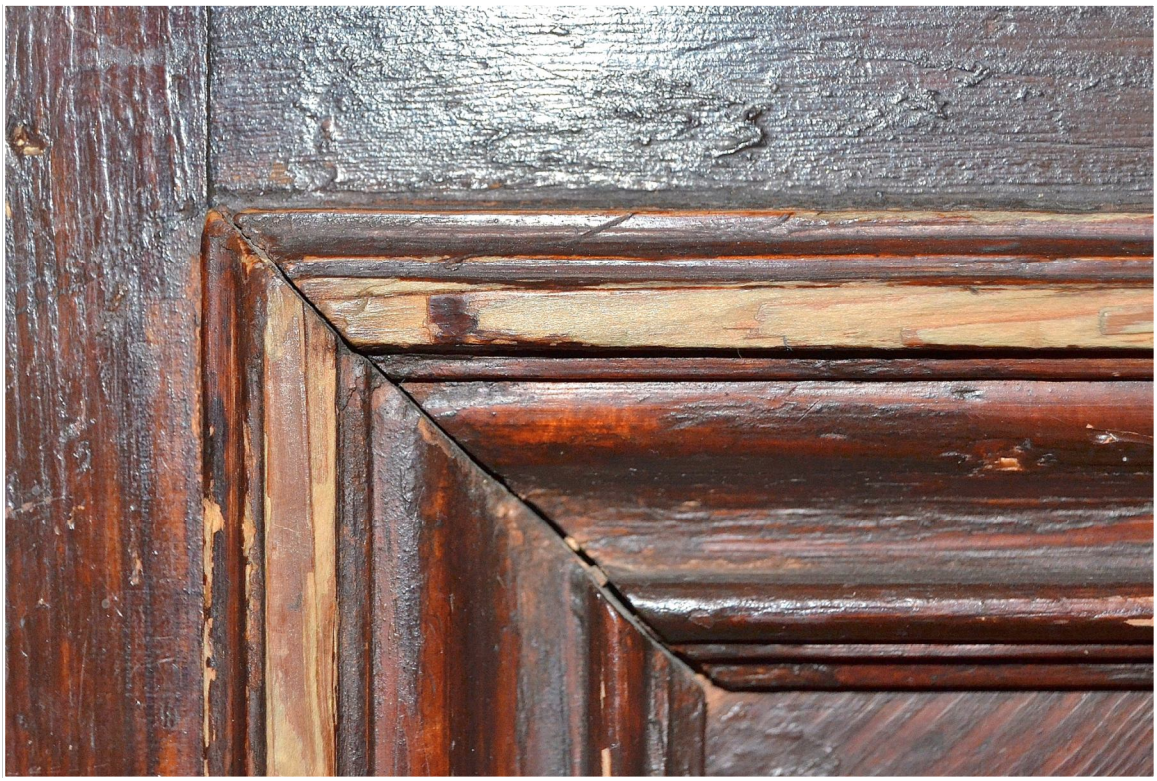
fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 4 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 1 TYP D/I
- widok na uszkodzenia mechaniczne krawędzi ramiaka pionowego skrzydła drzwiowego
fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 5 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 1 TYP D/I
- widok na przykładowe uszkodzenia mechaniczne ramiaka i prętwiny skrzydła drzwiowego
fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 6 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 1 TYP D/I
- widok na zniszczenia mechaniczne prętwiny

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 7 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 1 TYP D/I
- widok na przetarcia ochronnej warstwy malarskiej skrzydła drzwiowego

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 8 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 1 TYP D/I
- widok na uszkodzenie mechaniczne prętwiny płyciny środkowej skrzydła drzwiowego
fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 9 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 1 TYP D/I
- widok na fragment przeźrocza skrzydła drzwiowego, oszklonego taflą szkła prasowanego
fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 10 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 1 TYP D/I
- widok na wtórną, żeliwną gałkę drzwiową

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 11 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 1 TYP D/I
- widok na nadświetle drzwi oraz nieużywane nawiewy grzewcze zamontowane na ślemieniu drzwi

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 12 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 2 - TYP D/I - widok na rewers drzwi

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 13 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa”, drzwi wahadłowe nr 2 TYP D/I
- widok na nadświetle w awersie

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 14 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa”, drzwi wahadłowe nr 2 TYP D/I
- widok uszkodzenia mechaniczne i przetarcia warstwy malarskiej skrzydeł drzwiowych

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 15 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 2 TYP D/I
- widok na przykładowe zniszczenia skrzydła drzwiowego

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 16 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 2 TYP D/I
- widok powierzchniowe uszkodzenia i przetarcie warstwy malarskiej skrzydła drzwiowego

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 17 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 2 TYP D/I
- widok na miejscowe uszkodzenia mechaniczne wgłębne elementów stolarki

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 18 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 2 TYP D/I
- widok na uszkodzenia mechaniczne wgłębne prętwin obramiających płyciny

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 19 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 2 TYP D/I
- widok na fragment ślemienia i skrzydeł drzwiowych

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 20 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 2 TYP D/I
- widok na uszkodzenia mechaniczne ślemienia przez trzpień zasuwki górnej

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 21 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 2 TYP D/I
- widok na uszkodzenia mechaniczne detalu snycerskiego stolarki

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 22 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 2 TYP D/I
- widok na wtórna, żeliwną gałkę drzwiową

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 23 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 3 - TYP D/II - widok na awers drzwi

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 24 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 3 TYP D/II
- widok na fragment ramiaka i efekt zwieszenia skrzydła drzwiowego

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 25 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 3 TYP D/II
- widok na miejscowe uszkodzenia mechaniczne wgłębne prętwiny skrzydła

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 26 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 3 TYP D/II
- widok na fragment skrzydeł drzwiowych i powierzchniowe zniszczenia

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 27 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 3 TYP D/II
- widok na wtórną zasuwę drzwiową

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 28 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 3 TYP D/II
- widok na pierwotny zawias z ogranicznikiem rozwierania

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.

Il. 29 Toruń, Rynek Staromiejski 6 – gmach „Dwór Artusa", drzwi wahadłowe nr 3 TYP D/II
- widok na fragment ślemienia, skrzydła drzwiowego i nadświetla oraz zawias z ogranicznikiem rozwierania

fot. Ewa Bożejewicz 2020 r.